

MME ITEM-MBIOWO ME IBET ABASI?

Matthew 15:1-20

QYQH QKPEP-ŊKPQ 95

Eke Ikpo Owo

IKQ IBUOT: “Koro mme idiok ekikere eto ke esit ewoñq, ye obom, ye efibe, ye use, ye inq, ye ikq ntiense nsu, ye isunñ (Matthew 15:19).

I Edidorikọ Mme Scribe Ye Mme Pharisee

1. Mmọ etiñ ete ke mbet ebiat item mbiowo, Matthew 15:1, 2
2. Mme Pharisee ebiat ibet Abasi ke ntak mme item-mbiowo mmọ, Matthew 15:3
3. Abasi owut nnyin ete ikpono mme ete ye mme eka nnyin, Matthew 15:4-6; Exodus 20:12; Deuteronomy 5:16; Mme Ŋke 23:22; Ŋwed Mbon Ephesus 6:2
4. Mmọ ekpono Abasi ke mkpok-inua idighe ke esit mmọ, Matthew 15:7, 8; Isaiah 29:13
5. Mme Pharisee ekpep item owo ke ukpep-ŋkpọ mmọ, Matthew 15:9; Ŋwed Mbon Colossae 2:20-22

II Etiñ Añwaña Se Isabarede Owo

6. Jesus okot otu owo ete ekop, Matthew 15:10
7. Idighe se idukde owo ke inua asabare owo, Matthew 15:11; Titus 1:15
8. Mbet etiñ enq Jesus ete ke mme Pharisee eyat esit, Matthew 15:12
9. Kpukpru se etode eke midighe Abasi okoto eyedibere, Matthew 15:13; 1 Ŋwed Corinth 3:13

III Nnan Mme Ada-Usun

10. Nnan ama ada nnan usun mmọ mbiba eyeduñq ke ukpe, Matthew 15:14; Isaiah 9:16; Malachi 2:8
11. Peter ebeñe Jesus ete asiak ñke emi onq mmimọ, Matthew 15:15, 16
12. Jesus anam añwaña ete ke se iworo de ke esit asabare owo, Matthew 15:17-19; James 3:6; Genesis 6:5
13. Ubok eke miyetke isabakere owo, Matthew 15:20.

SE EKPEPDE EBAÑA

Item-Mbiowo

Mme Scribe ye mme Pharisee ema etim eyire ke item-mbiowo, emi mmọ ekedoode ete ke edi ibet emi mikewetkewet, eke Abasi okonode Moses ke Obot Sinai, emi enyū esanade ke ikq inua ayak enq mme emana. Edi akpanikọ nte ke emana ke amana edian mme odunam ye ido ke esit, ndien mme Pharisee emi ekedide mbon mbubik ke abaña ñwed ibet ikenyeneke Spirit nda-usun ndidiñq nte ke ibet owowot edi Spirit onq uwem. Nnyin imenyene ke ediwak ufok Abasi mfin mmọ emi etimde eyire ke mme ikpikpu odunam ye ido-Obio ekan Ikq Abasi.

Jesus ama esinam mme utibe-ŋkpọ ke ñkan-ŋkuk inyañ Galilee. Ke ebiet ekededi eke enye ekesikade, ke mme obio inwañ, ke mme idut mme ke efak ikpo obio, mmọ esida mbon udonq esok Enye enyū ebeñe Enye ete ayak mmọ etuk mben ofon-idem Esie, ndien adaña owo nte eketukde ema ekop nsqñ-idem (Mark 6:56). Satan esinyene mme isun utom kpukpru ini ndikut ndudue ye ndo ndinyū ñwana ndibiat mbuotidem mme andinim ke akpanikọ. Nnyin imokut mi ite enye ofon mme Scribe ye mme Pharisee eto ke Jerusalem edi ke ntak oro. Mmọ ema esop enyene ñkpọ ndikut ndudue mbaña. Mbet ekedia ñkpọ ke mibemke kaña iso iyet ubok mmọ, emi akatuahade ye ido mbiowo. Jesus ama otim ofiok se ikodude ke esit mmọ ete ke ikedighe ke ntak nsana-idem akanam mmọ eyom se etiñde, edi koro edidia ñkpọ ye ndedehe-ubok akabiatde item-mbiowo mmọ. Jesus ama obup mmọ, “Nsinam mbufo nde edade item mbufo ebiat ibet Abasi?” (Matthew 15:3). Enye ikokponke mmọ ke ekim ke abaña se Enye eketiñde. Enye ama etiñ onq mmọ ewuhq kiet emi mmọ ekebiatde. Obon ama odohq mmọ ete ekpono ete ye eka mmọ, edi item-mbiowo ama okpuhore ewuhq emi onyū anam mmọ enq ufok Abasi enq ndien enq emi eyenam mmọ ebhq ke utom edinam ñkpọ efen ekededi nnọ mme ete ye eka mmọ. Nnyin imokut ite ke mme owo mfin ekpon ibet Abasi ata anyan, mmọ inhq ufok Abasi ñkpọ nte enq, inyū inhq mme ete ye eka mmọ, edi ekpon mmọ enq mbon mfon-ido ndiñwam mmọ.

Nnan Mme Ada-usun

Ata mkposon nsua-nnọ ikq emi Jesus eketiñde akabaña mbon mbubik, mmọ oro ebiñade idem, ete idi mbon Abasi edi esit mmọ eyohq ye kpukpru idiok-ŋkpọ. Mmọ enyene uton ndikop edi ikopke, enyin ndikut edi ikwe, nnan mme ada nnan usun. Jesus ama odohq ete, “Esana mmọ ayak: . . . mmọ mbiba eyeduñq ke ukpe” (Matthew 15:13, 14). Paul, ke etiñde abaña mmọ emi mibhq ima akpanikọ man enyaña mmọ, ete, Obon eyedon abaña ke esit mmọ, ete

enim nsu ke akpanikọ enyuñ ebọ ubierikpe (2 Nwɛd Thessalonica 2:10-12). Paul nko ọnọ ntọt ete ekukpañ utọñ enọ nke Mme Jew ye mme item owo (Titus 1:14). Enye nko etiñ abañ erisin mme ikpikpu mbuk nkan iban. Edi akpanikọ nte ke mme mbuk emi ekedi ndusuk mme item-mbiowo emi ekeyakde enọ mmọ, emi mikasañake ikem ye Ikọ Abasi.

Ikot Emi Ekotde Otu Owo

Jesus okot otu owo ete ekop enyuñ efiok akpanikọ. Okposuk edi nte ndusuk ekopde edi midaha inam nkpọ, edi Abasi oyom kpukpru owo ekop. Ikọ ọdọhọ nnyin ete idi mme anam Ikọ ikudi mme andikokop ikpọñ-ikpọñ. Mme Pharisee emi ema eyuhọ ke edinen ido idem mmọ ikonyuñ ibeheke mmọ ke abañ edinen-ido emi otode Abasi ke Heaven. Ana nnyin itim ikpeme mbak nnyin ikuyak edinam nti utom ada itie edinen ido Abasi ke esit nnyin.

Edi ubọñ-ubọñ Eti-mbuk emi anam nnyin ikabare idi mbufa owo onyuñ ọkpuhọre esit eke ama akabiara oto ke idiok-nkpọ, esin obufa esit emi ọyọhọde ye edinen ido ye akpanikọ. Edi obufa esit emi ke ọbọñ oyom nnyin kpukpru inyene. Esit emi ema ekenam edi obufa oto ke eritọñ nta mmama eyebọ akpanikọ onyuñ ama enye.

Se Isabarede Owo Oto Ke Esit Ọwọrọ

Jesus ama otim anam añaña mmọ ete ke idighe se idukde owo ke inua asabare owo edi se iwọrọde owo ke inua ada edisabare edi. Ke Jeremiah 17:9 nnyin ikot: “Esit abiaña akan kpukpru nkpọ, onyuñ abiara fap; anie edikeme ndifiok enye?” Ọbọñ ọbọrọ, “Ami Jehovah nduñore esit, ndomo nkpọ esit idem” (Jeremiah 17:10). Edieke itatde esit nnyin inọ Abasi, Enye eyeduñore esit nnyin onyuñ anam ifiok mme odu ukwañ usuñ ke nnyin.

Mme Pharisee Eyat Esit

Mbet ema etiñ enọ Jesus ete ke Mme Pharisee ema eyat esit ke se Enye eketiñde. Jesus ete, “Kpukpru se etode, eke midighe Ete Mi ke Heaven ọkọtọ, eyedibere.” Ke Psalm 52:3-5 nnyin ikot, “Afo ama idiok akan eti; ama nsu akan ndidọhọ se inende... Edeme nsu, afo ama kpukpru ikọ nsobo. Abasi eyenyuñ osobo fi ke nsinsi, enye eyemen fi ọnyọñ, onyuñ afabare fi ke tent fo efep; onyuñ edibere fi ke isọñ mme andidu uwem.”

Mbet Ye Unana Ifiok

Ke ini Peter ọdọhọde Ọbọñ asiak nke emi ọnọ mmọ, etie nte idem ama akpa Jesus, Enye ete, “Nte mbufo nko emenana ifiok ntem?” Ndien Enye anam añaña mmọ ete ke idighe se idukde ke inua asabare owo; edi se iwọrọde ke inua emi onyuñ otode esit edi nkpọ emi asabarede owo. “Koro mme idiok ekikere eto ke esit ewọñ, ye obom, ye efibe, ye use, ye inọ, ye ikọ ntiense nsu, ye isuñi. Mmọ emi edi se isabarede owo; edi ndidia nkpọ ye ubok eke miyetke isabakere owo” (Matthew 15:19, 20). Esit edi ebiet emi uwem otode, onyuñ edi esit ke Abasi ada anam nkpọ. “Tim kpeme esit fo kan kpukpru se ekpemedede; koro uwem otode enye” (Mme Nke 4:23). “Koro enye etiede kpa nte ekerede ke esit esie” (Mme Nke 23:7). Nnyin imokut ite Abasi oyom esit akan. Idiok-nkpọ asabare esit, ndien erikok kiet kpọt odu ọnọ idiok-nkpọ, oro edi Iyip Jesus.

Iyip ekeme ndikwọhọre idiok-nkpọ nsio, oruñ ye nkpọ, onyuñ anam esit asana. Enyin-idim ndomo kiet idisioñoke edinem mmọñ ye ndot-ndot mmọñ ke inua kiet (James 3:11). Idiok-nkpọ osio ndot-ndot mmọñ; edisana esit osio edinem mmọñ. “Eti owo osioñ se ifonde ke nti nkpọ eke enye okobonde ke esit esie; idiok owo onyuñ osioñ se idiokde ke mme idiok-nkpọ eke enye okobonde ke esit esie; koro oto ke uyọhọ esit ndien inua etiñ” (Luke 6:45). Edidia nkpọ ye ubok eke miyetke isabakere owo, edi idiok-nkpọ ke esit ada edisabare edi.

MME MBUME

1. Nso idi item-mbiowo?
2. Nso edidorikọ ke mme Pharisee eketiñ edian mbet Jesus
3. Nso ikọ ke Jesus eketiñ adian mme Pharisee?
4. Nso nkpọ asabare owo?
5. Mmọñ ke Jesus ọkọdọhọ ete edisabare oto?
6. Owo ekeme ndinam didie man enye okudehe?
7. Edieke nnan adade nnan usuñ nso iditibe?
8. Nso iditibe inọ kpukpru se etode eke midighe Ete ke heaven ọkọtọ?
9. Ewe okpon akan, item-mbiowo mme Ibet Abasi?